

Moji učenci.

(Spisal Anton Grom.)

«E ste vi vsi taki, kakor Adolf, Karol in Tone, potem je nujno potreba, da se poboljšate . . . In kakšni so moji trije učenci? Čakajte, da vam povém!

Adolf hodi v prvi razred, Karol v drugega in Tone v tretjega. Ker pa sta zadnja dva po navadi v šoli samó takrat govorila, kadar nista bila vprašana, in ker sta potem takem prinesla domov spričevala s skoro samimi dvojkami in trojkami, zato jih hodim vse tri popoldne po šoli še posebej na dom učit in izpraševat.

Ali koliko mi delajo preglavic! Ko pridem ob polu šestih na dvorišče za hišo — kaj zagledam? Adolf, Karol, Tone, vsi trije zasôpljeni, rudeči in potni, kakor bi zunaj pod žgočim solncem kamenje tolkli, — leté drug za drugim kakor besni naokrog po dvorišču in kričé, kakor bi jih kdo vse hkrati vlekel za ušesa. Kaj se je zgodilo? Jaz zavpijem na vso moč:

„Adolf, Karol, Tone! Takoj sèm!“

Adolf se najprvi ustavi, dene prst v usta in me začnè grozno grdó izpod čela gledati. Tudi ostala dva obstojíta in me gledata od daleč.

„Kaj stojíte?! Brž sèm! Ali bote ubogali ali ne?“

Počasi se začnó pomikati proti meni.

„Kaj ste imeli? Govôri, Tone!“

Tone se nakremži in začnè pripovedovati:

„Karol mi je vzel radirko, pa mi je neče vrniti; pravi, da je njegova —“

„Saj ni res!“ oglasi se Karol urno. „Tone mi je radirko podaril, potem jo je pa nazaj zahteval. Jaz sem mu jo hotel dati, pa mi jo je Adolf vzel.“

„A, tak si ti, Adolf; mislil sem, da si bolj priden, — čemú se jokaš?“

Adolf se je začel na ves glas jokati in se drgniti z rokami po očéh.

„Nehaj, Adolf, drugače ti dam prepisati vso naštevanko po trikrat!“

Ko se nekoliko utolaži, začne ihteti in jecljaje govoriti:

„Tone je Karolu prodal radirko za jeden krajcar; Karol pa potem ni hotel krajcarja dati in zato sem mu jaz vzel radirko, — zdaj me pa hoče tepsti — hú-ú-ú!“

„Ne jokaj se, Adolf! . . . Vsi trije ste kazni vredni, — kje si dobil radirko, Tone? Adolf, daj jo sem!“

„V šoli sem jo našel pod klopjô“, odgovori Tone.

„Dobro, jaz jo ponesem učitelju, da jo vrne onemu, kateri jo je izgubil . . .“

Tako je bila ta stvar končana in odšli smo v sobo, da bi se učili.

Na mizi so ležali trije klobuki, vrh teh tri suknje in tri torbice.

„Kakšen red je to? Tega ne smem nikdar več videti. Spravite vse to na svoje mesto in prinesite knjige in zvezke . . . Pa hitro! Tone, ti se obračaš tako, kakor bi se ti sanjalo.“

Adolf se začne jokati v svojem kotu, kjer je iskal zvezke in knjige.

„Za Božjo voljo, kaj ti je zopet, Adolf?“

„Računice ne morem najti . . . Tone jo je skril.“

„Kaj se lažeš! Briga mene tvoja računica!“ oglasi se Tone srdito.

„Tone! Iz berila „Trije prijatelji“ mi boš izpisal do jutri deset glagolov ter jih spregal v vseh časih, zato, da se boš spominjal, kdaj si tako surovo govoril . . . Ali si našel računico, Adolf?“

„Dà!“

„Torej pojdi k mizi, toda ne sédi! Ker si brez vsacega vzroka obdolžil Toneta po krivem, zato boš danes stal obe uri . . . Ne jokaj se zopet!“

In res se je že začel znova jokati. Njemu ni nikdar zmanjkalo solz. Časih se je začel kremžiti kar hipoma in brez najmanjšega povoda.

„Sédita, Tone in Karol! . . . Kaj ste imeli danes novega v šoli?“

„Novega? Nič!“ odgovori Tone.

„Pa pri vas, Karol?“

„Nič!“

„In ti, Adolf?“

„Nič!“

Kaj sem hotel? O Adolfu sem bil prepričan, da posluša v šoli; zató se najbrže ni lagal in morda res ni zvedel v šoli ta dan ničesar tacega, kar bi bilo treba domá še posebej ponavljati . . . Ali ona dva! Karol je bil živ in nemiren, da je imel zmirom opravkov čez glavo in torej ni mogel ničesar čuti, kar je govoril učitelj. Zdaj je barantal s peresi, svinčniki in radirkami ter takó motil celó svoje součence; zdaj je dražil tega soseda z nogó, zdaj zopet ščipal onega v róko, potem se tretjemu tako pačil, da se je moral dotičnik smejati in je bil kaznovan . . . Tako je bil pravi čudež, če je kdaj mimogredé vlovil kakšno besedo od učitelja . . . Tone ni bil nič boljši. Časih se ga je kar nenadoma polotilo in začel je svojim sosedom tako nagajati, da je moral iti klečat ali pa je bil premeščen v zadnjo klopi; mnogokrat je moral tudi po poduku v šoli ostati, ali to je doma povedal samo tedaj, kadar je prišel takó pozno, da ni mogel nikakor več tajíti . . . Drugikrat pa je sedel v svoji klopi tako mirno, kakor najpridnejši učenec in z odprtimi očmi — dremal. Če ga je učitelj poklical, tedaj se je zganil in ni vedel niti besedice.

Tako torej od teh dveh nisem mogel zvedeti, kaj so se učili novega v šoli, in pomagati sem si moral sam, kakor sem vedel in znal.

Dal sem Tonetu seštevati decimalna števila, Karolu pa tri stavke, da jih prestavi v dvojino in množino. Potem pa sva začela z Adolfom ustno računati.

„Torej, poslušaj, Adolf! Jedna písanka velja dva krajcarja; koliko velja sedem pisank?“

Po sila dolgem molku odgovorí Adolf:

„Šestnajst krajcarjev.“

„Odgovôri s celim stavkom!“

„Sedem pisank veljá šestnajst krajcarjev.“

„A, to ni res! . . . Pomisli: če velja jedna písanka dva krajcarja, — ali za božjo voljo, kaj pa imata vidva?“

Tone in Karol sta se začela vpričo mene lasati in nista hotela prej narazen, dokler nisem posadil vsacega na svoje mesto.

„Kaj je bilo, Tone?“

„Karol me je začel z nogó brcati —“

„Nič ni res; ti si mene začel —“

„Kaj se lažeš; ali boš tiho —“

„Tebi? Nikdar ne!“

In spet bi si bila skočila v lase, da bi jaz ne vzdignil roke, česar sta se prestrašila nekoliko.

„Pišita zdaj dalje. Vajin pretep bomo obračunili pozneje . . . Torej, ti Adolf . . .“

In računila sva dalje . . . Ali vsak hip sta naju zmotila onadva paglavca za mizo . . . Zdaj se je Karol Tonetu spačil, zdaj zopet je Tone Karola sunil s komolcem. In na vse zadnje se Adolf kar sredi nekega računa ustavi, pokrije si oči z dlanmi in zajoka na ves glas.

Mene je to čez mero ujezilo.

„Zakaj se zopet cmeriš?“

„Noge me bolé.“

„Takó! . . . Vse popoldne letaš po dvorišču, ne da bi te noge bolele, in zdaj ne stojiš tukaj niti jedno uro . . . ! Le čakaj! . . . Pojdi k tabli in napiši mi naštevanko s sedmimi, osmimi in devetimi . . .“

„Tega v šoli še nismo vzeli.“

„Ti si se učil že iz računice za drugi razred, zato ne ugovarjaj in piši. Tu imaš kredo! . . . Kaj pa vidva s svojima nalogama?“

Tu me je čakalo zopet nenavadno presenečenje. Pogledam jima v zvezke — in kaj vidim? Vsaki je napisal samo jedno vrstico in še to tako nemarno, da bi noben pošten človek ne mogel uganiti, kaj je zapisano. Vrh tega je bil prazni papir pri obeh ves s tinto popackán . . . Mene je potrpežljivost minila in krepko primem Karola za uho. Ali tedaj mi prične kričati takó glasno in obupno, da prvi hip nisem vedel, kaj bi storil. Ko pogledam v stran, vidim Toneta, kako se škodoželjno smeje. Ves truden pustím oba paglavca pri miru in se vrnem k Adolfu. No, hvala Bogu, ta me je nekoliko potolažil. Pisal je že naštevanko z devetimi, drugi dve pa je imel že na tabli . . . Kakor sem že mimogredé omenil: Adolf je bil izmej vseh treh še najpridnejši, a jokal se je za najmanjšo stvarico . . . Danes sem ga pohvalil in mu dovolil, da je smel sestí . . . Kmalu potem jim zapovem, da naj mirujejo, in odidem.

Takrat se spogledajo in Adolfu se zopet uderó solze po licih, kajti zdelo se jim je, posebno Tonetu in Karolu, da ne bo nič dobrega.

In res ni bilo! Ker sta bila tako razposajena, šel sem ju priporočiti, da naj jima za danes odtegnejo večerjo, — Adolfu ne, ker je bil v primeri s svojima porednima bratcema še precej priden . . . In to je za nekaj časa pomagalo: drugi dan so bili vsi trije tihi in mirni.

Torej, dragi moji: če niste še mej pridnimi, posnemajte vsaj Adolfa, ali popolnoma nikar, zakaj tudi on je časih poreden in kakor sem že večkrat dejal: joka se ob vsaki priliki, kar ni lepo; toda če ste taki, kakoršna sta Karol in Tone, potem vas opominjam še jedenkrat: poboljšajte se, sicer ne bo — večerje!

Ponižni slavec.

Ko je ljubi Bog vstvaril ptice, so vse sedele okoli njega. Toda skoro nobena ni bila zadovoljna z obleko, katero ji je bil dal Bog. Gos je rekla: „Jaz bi imela rada zelene noge.“ Raca je rekla: „Jaz bi imela rada rudečo glavo.“ Škrjanček je rekel: „Jaz bi bil rad rudeč, zelen in rumen.“ In takoj je imela vsaka ptica kaj pripomniti. Samo slavec je bil zadovoljen in vesel svojega rujavega oblačila. To je ljubemu Bogu ugajalo, in zato je rekel slavcu: „Ker si tako zadovoljen, bodeš znal izmed vseh ptičev najlepše peti ter bodeš ljubljenec ljudij.“ — Od tega časa poslušajo ti polni veselja in občudovanja gozdnega pevca ter ga imenujejo kralja ptičev pevcev.

Posl. — c—.

Bergant